

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

25 січня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 4/ВП-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат:

головуючого – Козьякова С.Ю.,
членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О.,
Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є.,
Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши клопотання Генерального прокурора України про продовження строку відсторонення Волкової Світлани Яківни від посади судді Печерського районного суду міста Києва у зв'язку з притягненням її до кримінальної відповідальності,

встановила:

До Вищої кваліфікаційної комісії суддів України 14 січня 2016 року в порядку, передбаченому частиною третьою статті 154, частиною першою статті 158 Кримінального процесуального кодексу України та частиною четвертою статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», надійшло клопотання Генерального прокурора України від 11 січня 2016 року про продовження строку відсторонення Волкової Світлани Яківни від посади судді Печерського районного суду міста Києва у зв'язку з притягненням її до кримінальної відповідальності.

У клопотанні Генеральний прокурор України вказав, що у Шевченківському районному суді міста Києва перебуває кримінальне провадження за обвинуваченням судді Печерського районного суду міста Києва Волкової С.Я. за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частинами першою та другою статті 375 Кримінального кодексу України. За результатами досудового розслідування встановлено, що суддя Волкова С.Я. ухвалювала завідомо неправосудні рішення в особистих інтересах.

Клопотання мотивовано тим, що Волкова С.Я., перебуваючи на посаді судді Печерського районного суду міста Києва, може знищити чи підробити речі й документи, які мають суттєве значення для судового розгляду, впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження, перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

На засідання Комісії 25 січня 2016 року Волкова С.Я. не з'явилася.

Повідомлення про дату, час та місце розгляду питання про продовження строку відсторонення від посади направлено судді Волковій С.Я. у строк, визначений Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та Регламентом Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженим рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 08 червня 2011 року № 1802/зп-11 (у редакції рішення від 03 квітня 2015 року № 13/зп-15, зі змінами) (далі – Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України).

Листом від 18 січня 2016 року № 107/16 Голова Печерського районного суду міста Києва Козлов Р.Ю. повідомив Комісію, що Волкова С.Я. ознайомена із викликом на засідання Комісії 25 січня 2016 року, на якому буде розглядатися питання про продовження строку відсторонення від посади судді у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

22 січня 2016 року до Комісії надійшов лист судді Волкової С.Я. у якому вона зазначає, що про час та місце засідання Комісії повідомлена, проте з'явитися не має можливості, оскільки на цей же день та час призначено розгляд кримінального провадження стосовно неї. Також повідомляє, що постановою Вищого адміністративного суду України від 18 січня 2016 року скасовано рішення Комісії від 02 жовтня 2015 року № 64/вп-15 про відсторонення її від посади судді. Клопотань, заяв про відкладення розгляду клопотання Генерального прокурора України від Волкової С.Я. до Комісії не надходило.

Згідно з абзацом другим пункту 15.4 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України неявка на засідання Комісії судді, який був належним чином повідомлений про дату, час та місце засідання, не перешкоджає розгляду Комісією питання про відсторонення його від посади.

Представник Генерального прокурора України Капшученко Ю.М. у засіданні Комісії клопотання про продовження строку відсторонення Волкової Світлани Яківни від посади судді підтримав. Зазначив, що триває кримінальне провадження, у якому Волкова С.Я. обвинувачується у скоєнні злочину, який вчинено з використанням повноважень судді. Звернув увагу, що постановою Вищого адміністративного суду України 18 січня 2016 року скасовано рішення Комісії від 02 жовтня 2015 року № 64/вп-15 про відсторонення Волкової С.Я. від посади судді, проте на даний час повний текст рішення не виготовлено, а тому мотиви його прийняття невідомі. Крім того, рішення Комісії про продовження строку відсторонення Волкової С.Я. на день засідання є чинними. На сьогодні існують обґрунтовані ризики впливу з боку Волкової С.Я. на свідків у кримінальному провадженні, можливості її доступу до судових справ, іншої документації суду. Продовження строку відсторонення від посади судді необхідне для запобігання її протиправній поведінці під час судового розгляду кримінального провадження. Матеріали, які додані до клопотання, вказують на грубе порушення суддею норм законодавства при ухваленні нею рішень, а тому вона може нехтувати вимогами законодавства і при розгляді кримінального провадження щодо неї, зокрема впливати на свідків до надання ними свідчень в судовому засіданні. Тому просить застосувати до неї запобіжний захід у виді відсторонення від посади судді.

Під час розгляду клопотання Генерального прокурора України Комісією встановлено таке.

Постановою Верховної Ради України від 08 липня 2005 року № 2790-VI Волкову С.Я. обрано на посаду судді Печерського районного суду міста Києва безстроково.

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 02 жовтня 2015 року № 64/вп-15 Волкову С.Я. відсторонено від посади судді Печерського

районного суду міста Києва строком на два місяці. Рішеннями Комісії від 30 листопада 2015 року № 85/вп-15 та від 25 грудня 2015 року № 93/вп-15 строк відсторонення щоразу продовжувався на один місяць.

Судді Волковій С.Я. у встановленому порядку вручено копію клопотання про продовження строку відсторонення її від посади судді та копії матеріалів, якими обґрунтовується клопотання (розписка від 14 січня 2016 року).

Відповідно до частини третьої статті 154 Кримінального процесуального кодексу України та частини четвертої статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» відсторонення судді від посади здійснюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора України на строк не більше двох місяців в порядку, встановленому законодавством. Продовження строку відсторонення судді від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності здійснюється в тому ж порядку на строк не більше одного місяця. Клопотання про продовження строку такого відсторонення судді від посади подається не пізніше п'ятнадцяти днів до закінчення строку, на який суддю було відсторонено.

Відповідно до положень частини другої статті 158 Кримінального процесуального кодексу України, строк відсторонення від посади продовжується у разі, якщо обставини, які стали підставою для відсторонення від посади, продовжують існувати.

Статтею 157 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що слідчий суддя, суд відмовляє у задоволенні клопотання про відсторонення від посади, якщо слідчий, прокурор не доведе наявність достатніх підстав вважати, що такий захід необхідний для припинення кримінального правопорушення, припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного чи обвинуваченого, який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

При вирішенні питання про відсторонення від посади слідчий суддя, суд зобов'язаний врахувати такі обставини:

- 1) правову підставу для відсторонення від посади;
- 2) достатність доказів, які вказують на вчинення особою кримінального правопорушення;
- 3) наслідки відсторонення від посади для інших осіб.

Пунктом 15.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначено, що Комісія продовжує строк відсторонення судді від посади на підставі відповідного вмотивованого клопотання Генерального прокурора України про продовження цього строку. Строк продовження відсторонення судді не може становити більше одного місяця. Вимоги до клопотання про продовження строку відсторонення судді від посади у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності встановлюються процесуальним законом.

Як зазначено у пункті 15.11 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, розгляд клопотання Генерального прокурора України про продовження строку відсторонення судді від посади здійснюється Комісією в порядку, передбаченому пунктами 15.5 та 15.6 Розділу XV Регламенту.

Відповідно до пункту 15.6 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, вирішуючи питання про відсторонення судді від посади, Комісія враховує:

1. мотиви, наведені в клопотанні Генерального прокурора України;
2. правову підставу для відсторонення судді від посади;
3. наслідки відсторонення судді від посади для інших осіб.

Заслухавши учасників засідання Комісії, проаналізувавши клопотання Генерального прокурора України, дослідивши матеріали, які обґрунтовують наведені у ньому доводи, Комісія приходить до висновку, що клопотання підлягає задоволенню з таких підстав.

Наявність судового провадження за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення з огляду на норми Кодексу суддівської етики не узгоджується із встановленими ним морально-етичними принципами, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Комісія враховує ту обставину, що Вищим адміністративним судом України скасовано рішення Комісії від 02 жовтня 2015 року № 64/вп-15 про відсторонення Волкової С.Я. від посади судді Печерського районного суду міста Києва.

Проте варто зазначити, що рішення Комісії про відсторонення судді від посади має ненормативний характер, застосовується одноразово і після реалізації вичерпує свою дію. Зазначений висновок узгоджується із правовими позиціями Конституційного суду України, викладеними у рішеннях від 23 червня 1997 року № 2-зп, від 16 квітня 2009 року № 7-рп/2009.

Як зазначено в рішенні Конституційного суду України від 03 жовтня 1997 року № 4-зп загальноновизнаним є те, що з прийняттям нового акта, якщо інше не визначено самим цим актом, автоматично скасовується однопредметний акт, який діяв у часі раніше.

Комісія дійшла висновку, що чинним актом є рішення Комісії від 25 грудня 2015 року № 93/вп-15 про продовження строку відсторонення Волкової С.Я. від посади судді, а тому наявні всі правові підстави для продовження строку відсторонення судді від посади.

Аналіз наведених правових норм та матеріали, які обґрунтовують клопотання, підтверджують, що перебуваючи на посаді судді Печерського районного суду міста Києва та користуючись наданими їй владними повноваженнями, Волкова С.Я. матиме можливість впливу на свідків, окремі з яких їй підпорядковуються (секретар і помічник судді), а також на інших осіб, що можуть бути допитані під час судового розгляду (працівники канцелярії суду, прокуратури міста Києва, які входять до складу груп прокурорів та слідчих у кримінальному провадженні).

Враховуючи принцип безпосередності дослідження показань, речей і документів у кримінальному провадженні, Комісія вважає обґрунтованими доводи сторони обвинувачення про наявність ризиків впливу судді Волкової С.Я. на свідків та учасників кримінального провадження до надання ними показань під час судового засідання.

Заслужують на увагу також доводи клопотання про те, що суддя Волкова С.Я. може іншим чином перешкоджати кримінальному провадженню, зокрема

Волкова С.Я., перебуваючи на посаді судді, може перешкоджати судовому розгляду кримінального провадження з причин її зайнятості у розгляді інших справ.

Мотиви, наведені Генеральним прокурором України у клопотанні про продовження строку відсторонення Волкової С.Я., є обґрунтованими і належно підтвердженими матеріалами кримінального провадження, що містять докази, які можуть вказувати на вчинення Волковою С.Я. кримінального правопорушення.

Комісія не встановила відомостей, які б свідчили про можливість настання негативних наслідків у разі продовження строку відсторонення Волкової С.Я. від посади судді.

Ураховуючи зазначене, Комісія приходить до висновку про необхідність продовження строку відсторонення Волкової С.Я. від посади судді строком на один місяць.

Керуючись статтями 49, 101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 154, 158 Кримінального процесуального кодексу України, Вища кваліфікаційна комісія суддів України

вирішила:

клопотання Генерального прокурора України задовольнити.

Продовжити строк відсторонення Волкової Світлани Яківни від посади судді Печерського районного суду міста Києва строком на один місяць у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка